

Zmniejszenie intensywności widma EPR znacznika związanego z usieciowaną tkanką osierdziową, odpowiadającego ruchliwym grupom ε-aminowym lisyny, i brak takich zmian dla czystego kolagenu, może oznaczać, że proces sieciowania tkanki jest procesem bardziej złożonym, niż to jest opisywane w literaturze. Kolagen tkankowy nie jest odrębną częścią całego układu, jakim jest tkanka, ale jednym z elementów wieloskładnikowego systemu. Między kolagenem, elastyną, proteoglikanami i fibroblastami występują powiązania i sprzężenia, które decydują o funkcji i kształcie całej tkanki. Uważa się, że fibroblasty determinują fizjologiczne funkcje pełnione przez worek osierdziowy. Jest prawdopodobne, że fibroblasty mogą być odpowiedzialne za stosunki jakościowe i ilościowe między poszczególnymi składnikami tkanki osierdziowej [2].

Podsumowanie

Wyniki uzyskane w tej pracy sugerują, że w czystym kolagenie, w wyniku braku oddziaływań z elastyną i fibroblastami, GA reaguje głównie z grupami ε-aminowymi hydroksylizyny. Natomiast w procesie sieciowania za pomocą GA bogatej w kolagen tkanki osierdziowej uczestniczą zarówno grupy ε-aminowe hydroksylizyny, jak i lisyny kolagenu. Prawdopodobnie jest to spowodowane obecnością innych składników w tkance.

Podziękowania

Praca finansowana przez Śląską Akademię Medyczną. Pomiary EPR prowadzone w Katedrze Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji ŚAM, kierowanej przez Prof. Tadeusza Wilczka.

STABILNOŚĆ BIOCHEMICZNA TKANEK OSIERDZIA MODYFIKOWANYCH ALDEHYDEM GLUTAROWYM LUB MRÓWKOWYM

BEATA CWALINA*, ARTUR TUREK*, MAŁGORZATA MIŚKOWIEC*,
ZBIGNIEW NAWRAT**, DOROTA DOMAL-KWIATKOWSKA***

*KATEDRA BIOFIZYKI,
ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA, SOSNOWIEC

**FUNDACJA ROZWOJU KARDIOCHIRURGII, ZABRZE

***KATEDRA BIOLOGII MOLEKULARNEJ, BIOCHEMII I BIOFARMACJI,
ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA, SOSNOWIEC

Streszczenie

Porównywano stabilność biochemiczną tkanek osierdzia świń: naturalnej i modyfikowanych za pomocą aldehydu glutarowego (GA) lub mrówkowego (FA). Analizowano profile elektroforetyczne białek uwalnianych z badanych tkanek, zarówno trawionych i nie poddawanych działaniu pankreatyny. Tkanki modyfikowane były bardziej odporne na trawienie enzymatyczne, niż tkanka naturalna. Mała liczba prążków reprezentujących białka niskocząsteczkowe w ekstraktach uzyskanych z tkanką modyfikowaną świad-

Piśmiennictwo

References

- [1] Berliner L.J. Spin labeling. Theory and applications. Acad. Press, New York-San Francisco-London, 1976.
- [2] Bochenek A., Reicher M. (Red. Łasiński W.) Anatomia człowieka. Tom III. Układ naczyniowy. PZWL, Warszawa, 1993.
- [3] Cheung D.T., Perelman N., Ko E. C., Nimni M.E. Mechanism of crosslinking of proteins by glutaraldehyde. III. Reaction with collagen in tissues. Connect. Tissue Res. 1985, 13: 109-115.
- [4] Dul L., Cwalina B. Wpływ procesu sieciowania za pomocą aldehydu glutarowego na inkorporację znacznika spinowego do tkanki kolanowej. XI Zjazd PTBiof., Cieszyn, Publ.: Current Topics in Biophysics. 2001, 25(1), 63.
- [5] Friess W. Collagen - biomaterial for drug delivery. Eur. J. Pharm. Biopharm. 1998, 45: 113-136.
- [6] Gwoździński K., Bartosz G. Synteza i właściwości nitroksylowych znaczników spinowych oraz ich zastosowanie w badaniach bion biologicznych. Zagadnienia Biofizyki Współczesnej, 1978, 3: 45-100.
- [7] Khor E. Method for the treatments of collagenous tissue for bioprostheses. Biomaterials, 1997, 18: 95-105.
- [8] Langdon S.E., Chernecky R., Pereira C.A., Abdulla D., Lee J.M. Biaxial mechanical/structural effects of equibiaxial strain during crosslinking of bovine pericardial xenograft materials. Biomaterials, 1999, 20: 137-135.
- [9] Middleton D.A., Reid D.G., Watts A. The conformation of a functional spin-labeled derivative of gastric H/K-ATPase investigated by EPR spectroscopy. Biochemistry, 1995, 34: 7420-7429.
- [10] Rumian S., Mazurkiewicz S., Legendziewicz J., Woch W.M. Ocena zmian biofizycznych tkanki osierdziowej po krótkotrwalem utrwaleniu w 0,62% wodnym roztworze glutaraldehydu. Polski Przegląd Chirurgiczny, 1992, 64(12): 1086-1090.
- [11] Sheu M.T., Huang J.C., Yeh G.C., Ho H.O. Characterization of collagen gel solutions and collagen matrices for cell culture. Biomaterials, 2001, 22: 1713-1719.
- [12] Surewicz K.W. Metody interpretacji widm EPR znakowanych spinowo bion biologicznych. Zagadnienia Biofizyki Współczesnej, 1978, 3: 21-44.

BIOCHEMICAL STABILITY OF PERICARDIAL TISSUES MODIFIED USING GLUTARALDEHYDE OR FORMALDEHYDE

BEATA CWALINA*, ARTUR TUREK*, MAŁGORZATA MIŚKOWIEC*,
ZBIGNIEW NAWRAT**, DOROTA DOMAL-KWIATKOWSKA***

*DEPARTMENT OF BIOPHYSICS,
MEDICAL UNIVERSITY OF SILESIA, SOSNOWIEC

**FOUNDATION FOR DEVELOPMENT OF CARDIAC SURGERY,
ZABRZE

***DEPARTMENT OF MOLECULAR BIOLOGY, BIOCHEMISTRY AND
BIOPHARMACY, MEDICAL UNIVERSITY OF SILESIA, SOSNOWIEC

Abstract

Biochemical stability of pericardial tissues native and modified using glutaraldehyde (GA) and formaldehyde (FA) have been compared. The electrophoretic profiles of the proteins released from investigated tissues, both digested and untreated with pancreatin, have been studied. The modified tissues were more resistant to enzymatic digestion as compared with native one. A small number of lines representing low-molecular proteins in extracts obtained from the modified tissues point to these tissues higher stabil-

czy o większej stabilności tych tkanek spowodowanej ich silniejszym usieciowaniem. Wydłużenie czasu modyfikacji powodowało zwiększenie efektu stabilizacji tkanek.

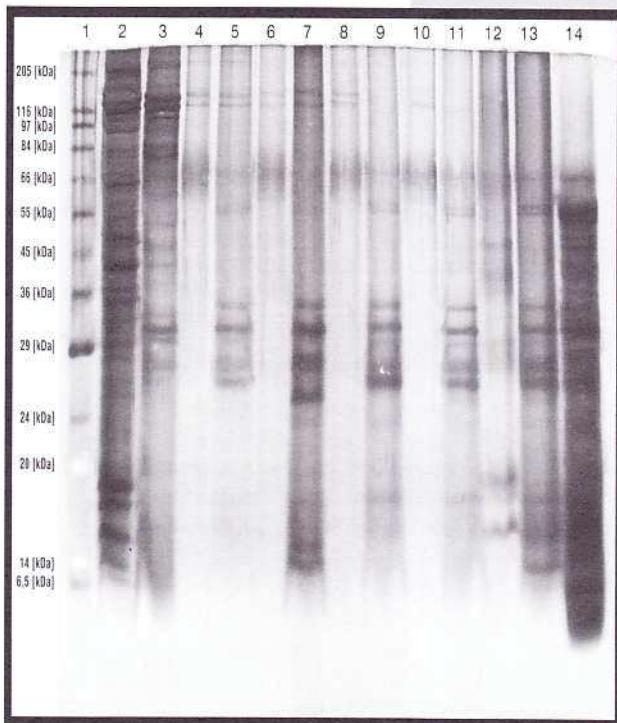
Słowa kluczowe: stabilizacja tkanek, sieciowanie, glutaraldehyd, formaldehyd, elektroforeza białek

Wprowadzenie

Modyfikacja tkanek bogatych w kolagen (w literaturze: tkanek kolagenowych) za pomocą aldehydu mrówkowego (formaldehydu; FA) lub aldehydu glutarowego (glutaraldehydu; GA) była jedną z pierwszych metod utrwalania tkanek i uzyskiwania biomateriałów tkankowych. Bioprotezy wytwarzane komercyjnie są modyfikowane za pomocą GA [4, 5].

Struktura tkanek kolagenowych może być badana m.in. z użyciem technik elektroforetycznych. Analiza elektroforegramów umożliwia jakościową i ilościową ocenę zmian zachodzących w tkance pod wpływem czynników endogennych i egzogennych, zarówno fizjologicznych, jak i patologicznych [2,7]. Badania profilu elektroforetycznego białek tkankowych wykorzystano np. do oceny zmian strukturalnych aorty, a także zmian zachodzących z wiekiem w zastawce mitralnej serca [3,12]. Elektroforeza została również

wykorzystana w inżynierii tkanek, do oceny wpływu procesu sieciowania na stabilizację włókien kolagenowych w bioprotetycznych zastawkach serca [7]. Analiza elektroforegramów umożliwia porównanie różnych procesów modyfikacji tkanek kolagenowych. Jest to istotne dla optymalizacji

rys. 1. Rozdział elektroforetyczny białek ulegających ekstrakcji z tkanek osierdzia świń; ścieżki: 1 - wzorzec mas cząsteczkowych; 2 - tkanka natywna; 3 - tkanka natywna poddana trawieniu pankreatyną; 4 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,2% GA przez 12 h; 5 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,2% GA przez 12 h i poddana trawieniu pankreatyną; 6 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,5% GA przez 1 h; 7 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,5% GA przez 1 h i poddana trawieniu pankreatyną; 8 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,5% GA przez 12 h; 9 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,5% GA przez 12 h i poddana trawieniu pankreatyną; 10 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,5% GA przez 24 h; 11 - tkanka modyfikowana za pomocą 0,5% GA przez 24 h i poddana trawieniu pankreatyną; 12 - tkanka modyfikowana za pomocą 4% FA przez 24 h; 13 - tkanka modyfikowana za pomocą 4% FA przez 24 h i poddana trawieniu pankreatyną; 14 - pankreatyna.

FIG. 1. Electrophoretic profiles of proteins extracted from porcine pericardium tissues; lines: 1 - standard of molecular weights; 2 - native tissue; 3 - native tissue digested with pancreatin; 4 - tissue modified with 0,2% glutaraldehyde (GA) for 12 h; 5 - tissue modified with 0,2% GA for 12 h and digested with pancreatin; 6 - tissue modified with 0,5% GA for 1 h; 7 - tissue modified with 0,5% GA for 12 h; 8 - tissue modified with 0,5% GA for 12 h and digested with pancreatin; 9 - tissue modified with 0,5% GA for 24 h; 10 - tissue modified with 0,5% GA for 24 h and digested with pancreatin; 12 - tissue modified with 4% formaldehyde (FA) for 24 h; 13 - tissue modified with 4% FA for 24 h and digested with pancreatin; 14 - pancreatin.

ity due to their stronger crosslinking. Prolongation of modification time caused increase in the tissues stabilization effect.

Key words: tissue stabilization, crosslinking, glutaraldehyde, formaldehyde, protein electrophoresis

Introduction

Modification of collagen-rich tissues (in literature: collagenous tissues) using formaldehyde (FA) or glutaraldehyde (GA) was one of the first methods of tissues fixation and obtaining tissular biomaterials. Commercially developed bioprostheses are modified by means of GA [4,5].

Structure of collagenous tissues may be studied among others with use of electrophoretic techniques. Analysis of electrophoregrams makes possible qualitative and quantitative evaluation of changes occurring in tissue, influenced by endogenous or exogenous agents, both physiological and pathological [2,7]. Investigations of electrophoretic profiles of tissular proteins have been utilized for example to appreciate structural changes in aorta, as well as age-dependent changes taking place in mitral heart valve [3,12]. Electrophoresis was also used in tissue engineering to evaluate effect of cross-linking process on the collagen fibers stabilization in bioprosthetic heart valves [7]. Analysis of electrophoregrams makes possible to compare various processes of collagen tissues modification. It is important for their parameters optimization in order to obtain stable biomaterials [1,8,10].

The aim of this work was to evaluate biochemical stability of porcine pericardium tissues modified by means of GA or FA. The electrophoretic profiles of the proteins released from tissues - both native and modified, digested and untreated with pancreatin, were studied for this purpose.

Materials and methods

The material being investigated were the fibrous porcine pericardium tissues sampled directly after slaughtering of animals. Tissues were immediately rinsed in cooled (4°C) solution of phosphate-buffered saline (PBS; pH 6.5) and then placed in bottles containing this same buffer. The bottles were put in ice-cooled container used for transportation. The fibrous pericardium was mechanically separated from each pericardial sac and the fatty tissue was carefully removed.

The cleaned pericardium-tissue pieces have been cross-linked using 0,2% GA for 12 h, 0,5% GA for 1, 12 or 24 h, and also 4% FA for 24 h. Modification has been carried out at 4°C, in darkness. Then tissues have been rinsed in PBS-solution. Biochemical stability of the native and modified tissues has been evaluated based on protein extraction assay. Determined were the molecular weights of proteins released from

Tkanka Tissue	Masa cząsteczkowa białek ekstrahowanych z tkanek osierdzia [kDa] Molecular weight of proteins extracted from pericardium tissues																			
	N	207	179	154	115	94		68		48	41	37	35	30	29	27	26	23	18	16
N-P	210		193		123		81			54	46	42		32	28			20		11
0,2%GA12	219			147	130			75												
0,2%GA12-P	219	202		147				75		57			35	32		27				
0,5%GA1	219		159	145				76	66											13
0,5%GA1-P				137	125			76	69	60			44	36	33	28	26	24	17	10
0,5%GA12	219					80													22	
0,5%GA12-P	219						79	63				36	33	28		25			18	
0,5%GA24	219						79												19	
0,5%GA24-P	254							76					35	32	28	27			17	
4%FA24				118				73			49	41			29				19	13
4%FA24-P	239							76					34	32	28	27				12
P								73			55	48	41		32	29		23		13

TABELA 1. Masa cząsteczkowa białek ekstrahowanych z tkanek osierdzia: natywnej (N); poddanej działaniu 0,2% GA w czasie 12 h (0,2% GA 12); 0,5% GA w czasie odpowiednio: 1, 12 i 24 h [(0,5% GA 1), (0,5% GA 12), (0,5% GA 24)]; 4% FA w czasie 24 h (4% FA 24); P - próbki trawione pankreatyną; barwienie srebrem.

TABLE 1. Molecular weight of proteins extracted from pericardium tissues: native (N); treated with: 0,2% GA for 12 h (0,2% GA 12); 0,5% GA for: 1, 12 or 24 h [(0,5% GA 1), (0,5% GA 12), (0,5% GA 24)]; 4% FA for 24 h (4% FA 24); P - pancreatin-digested samples; staining with silver.

cji ich parametrów w celu uzyskania stabilnych biomateriałów [1,8,10].

Celem tej pracy było porównanie stabilności biochemicznej tkanek osierdzia świń modyfikowanych za pomocą GA lub FA. Badano profile elektroforetyczne białek uwalnianych z tkanek - zarówno natywnych, jak i modyfikowanych, trawionych i nie poddawanych działaniu pankreatyny.

Materiały i metody

Materiałem poddawanym badaniom były tkanki osierdzia włóknistego świń, pobierane bezpośrednio po uboju zwierząt. Tkanki były natychmiast płukane w schłodzonym (43°C) roztworze solanki buforowanej fosforanami (phosphate-buffered saline; PBS; pH 6,5) i następnie umieszczane w butelkach zawierających ten sam bufor. Butelki umieszczano w pojemniku chłodzonym lodem, wykorzystywanym do transportu. Z każdego worka osierdziowego oddzielano mechanicznie osierdzie włókniste, z którego usuwano ostrożnie tkankę tłuszczyką.

Oczyszczone kawałki tkanki osierdzia modyfikowano z użyciem 0,2% roztworu GA w czasie 12h, 0,5% roztworu GA w czasie 1, 12 lub 24h, a także 4% roztworu FA w czasie 24h. Modyfikację prowadzono w temp. 4°C, w ciemności. Następnie tkanki płukano w roztworze PBS.

Stabilność biochemiczną tkanek natywnych i modyfikowanych oceniano na podstawie badania ekstrakcji białek. Oznaczano masy cząsteczkowe białek uwalnianych z tkanek oraz odporność tkanek na trawienie enzymatyczne (wodny roztwór pankreatyny, 1,5 g/100 g; 3 h).

Izolowanie białek i analizy elektroforetyczne prowadzono z zastosowaniem procedury Laemmli [6]. Białka rozdzielano z zastosowaniem metody elektroforezy w żelu poliakrylamidowym (polyacrylamide gel electrophoresis; PAGE) w obecności dodecylo-siarczanu sodowego (sodium dodecyl sulphate; SDS), powszechnie znanej jako metoda SDS-PAGE. Detekcję białek wewnętrz żelu prowadzono stosując metodę barwienia srebrem. Dokumentację żeli wykonywano z zastosowaniem systemu Biotec Fischer.

Wyniki

Badaniom poddano tkanki osierdzia świń: natywne i modyfikowane za pomocą glutaraldehydu (GA) lub formaldehydu (FA), w celu określenia zmian w białkach ulegających ekstrakcji z tych tkanek. Różnice między profilami elektroforetycznymi bazującymi na różnicy mas cząsteczkowych białek uwalnianych z tkanek - zarówno trawionych i nie trawionych pankreatyną - przedstawiono na RYS.1 i w TABELI 1.

tissues and their resistance to enzymatic digestion (pancreatin water solution, 1,5 g/100 g; 3h).

Isolation of the proteins and electrophoretic analyses were carried out using the Laemmli procedure [6]. The proteins have been separated using polyacrylamide gel electrophoresis (PAGE) in the presence of sodium dodecyl sulphate (SDS), commonly known as SDS-PAGE method. Protein-detection within gel has been carried out using silver-staining method. The gel-documentation has been performed using Biotec Fischer System.

Results

The porcine pericardium tissues: native and modified with glutaraldehyde (GA) or formaldehyde (FA), were studied to determine changes in the proteins extractable from them. Differences between electrophoretic profiles based on the molecular weight of the proteins released from the tissues - both digested and untreated with pancreatin - have been presented in FIG.1 and in TABLE 1.

Summary

Stability of native and modified tissues is often evaluated based on their susceptibility to enzymatic digestion. Tissue sensibility to the protease activity may be used to estimation degree of the tissue crosslinking as well as its denaturation [9,11].

In this work, qualitative analysis of electrophoretic profiles of proteins released from porcine pericardium tissues have been used for evaluation effect of their chemical modification.

It has been demonstrated that biochemical properties of tissues modified using glutaraldehyde (GA) or formaldehyde (FA) differed from properties of native tissue. Electrophoretic profiles (FIG.1) of the modified tissues indicate on their higher resistance to enzymatic digestion (pancreatin) as compared with native tissue. Extraction from modified tissues of smaller amounts of low-molecular proteins (TAB.1) points to their stronger crosslinking. It was also demonstrated that prolongation of the modification time caused increase in the stability of fixed tissues.

Acknowledgements

This work was financially supported by Medical University of Silesia.

Podsumowanie

Stabilność natywnych i modyfikowanych tkanek określana jest często na podstawie ich podatności na trawienie enzymatyczne. Wrażliwość tkanki na aktywność proteaz może być wykorzystana do oceny stopnia jej sieciowania jak również denaturacji [9,11].

W niniejszej pracy wykorzystano jakościową analizę profile elektroforetycznych białek uwalnianych z tkanek osierdzia świń do oceny efektu ich modyfikacji chemicznej.

Wykazano, że właściwości biochemiczne tkanek modyfikowanych z użyciem glutaraldehydu (GA) lub formaldehydu (FA) różniły się od właściwości tkanki natywnej. Profile elektroforetyczne (RYS.1) tkanek modyfikowanych wskazują na ich większą odporność na trawienie enzymatyczne (pankreatyną), w porównaniu z tkanką natywną. Ekstrakcja z tkanek modyfikowanych mniejszych ilości białek niskocząsteczkowych (TAB.1) świadczy o ich silniejszym sieciowaniu. Ponadto stwierdzono, że wydłużenie czasu modyfikacji powodowało wzrost stabilności utrwalanych tkanek.

Podziękowanie

Praca finansowana przez Śląską Akademię Medyczną.

Piśmiennictwo

References

67

- [1] Cwalina B., Turek A., Sliupkas - Dyrda E., Nawrat Z. Effect of tissue - stabilization on electrophoretic profiles of proteins extracted from porcine pericardium. *Engineering of Biomaterials*. 2001; 17 - 19: 89-91.
- [2] Gianazza E., Osio L., Grazioli G., Astrua-Testori S., Righetti P.G., Accinni R., Renoldi I., Repossini A. An examination of heart proteins by two-dimension electrophoresis. *Clin. Chem.* 1987; 33: 2011-2018.
- [3] James V.J., McConnell J.F., Capel M. The d-spacing of collagen from mitral valve changes with ageing, but not with collagen type III content. *Biochim. Biophys. Acta*, 1991; 1078: 19-22.
- [4] Jayakrishnan A., Jameela S.R. Glutaraldehyde as a fixative in bioprostheses and drug delivery matrices. *Biomaterials*. 1996; 17: 471-484.
- [5] Khor E. Methods of the treatment of collagenous tissues for bioprostheses. *Biomaterials*. 1997; 18: 95-105.
- [6] Laemmli U.K. Cleavage of structural proteins during the assembly of the head of the bacteriophage T4. *Nature*, 1970; 227: 680-685.
- [7] Moczar M., Leceref L., Ginat M., Loisance D. Complement Activation Is Involved in the Structural Deterioration of Bovine Pericardial Bioprosthetic Heart Valves. *Asaio Journal*. 1996; 42: M 375 - M381.
- [8] Moore M.A., Bohachevsky I.K., Cheung D.T., Boyan B.D., Chen W-M, Bickers R.R., McIlroy B.K. Stabilization of pericardial tissue by dye-mediated photooxidation. *J. Biomed. Mater. Res.* 1994; 28: 611-618.
- [9] Moore M.A., Philips R.E. Biocompatibility and immunogenic properties of pericardial tissue stabilized by dye-mediated photooxidation. *J. Heart. Valve. Dis.* 1997; 6: 307-315.
- [10] Shen M., Carpentier S.M., Cambillau M., Chen L., Martinet B., Carpentier A. Protein adsorption in glutaraldehyde-preserved bovine pericardium and porcine valve tissue. *Ann. Thorac. Surg.* 2001; 71(5 Suppl): 408-409.
- [11] Wedock K.S., Miller E.J., Keuffel E.L., Dunn M.G. Effect of physical crosslinking methods on collagen-fiber durability in proteolytic solutions. *J. Biomed. Mater. Res.* 1996; 32: 221-226.
- [12] Xu Ch., Lee S., Singh T.M., Sho E., Li X., Sho M., Masuda H., Zarins Ch. Molecular mechanisms of aortic wall remodeling in response to hypertension. *J. Vasc. Surg.* 2001; 33: 570-578.

ZMIANY NAPRĘŻENIA W TKANCE OSIERDZIA PODCZAS JEJ MODYFIKACJI KWASEM TANINOWYM

BEATA CWALINA*, ARTUR TUREK*, MARIA JASTRZEBSKA*, ANETA FLUDER*, PAWEŁ KOSTKA**

*KATEDRA BIOFIZYKI,
ŚLASKA AKADEMIA MEDYCZNA, SOSNOWIEC

**FUNDACJA ROZWOJU KARDIOCHIRURGII,
ZABRZE

Streszczenie

Badano zmiany naprężenia powstające w tkance osierdzia włóknistego świń podczas jej sieciowania za pomocą kwasu taninowego (TA). Równocześnie analizowano wpływ czasu modyfikacji na właściwości wytrzymałościowe biomateriału tkankowego. Stwierdzono, że proces modyfikacji tkanki osierdzia za pomocą TA przebiegał w trzech etapach, odzwierciedlonych przez zmiany wielkości naprężzeń powstających w tkance. Wyniki sugerują, że naprężenia te mogą decydować o stabilności mechanicznej biomateriałów w warunkach *in vivo*. Czas modyfikacji tka-

STRESS CHANGES IN PERICARDIUM TISSUE DURING ITS MODIFICATION WITH TANNIC ACID

BEATA CWALINA*, ARTUR TUREK*, MARIA JASTRZEBSKA*, ANETA FLUDER*, PAWEŁ KOSTKA**

*DEPARTMENT OF BIOPHYSICS,
MEDICAL UNIVERSITY OF SILESIA, SOSNOWIEC

**FOUNDATION FOR DEVELOPMENT OF CARDIAC SURGERY,
ZABRZE

Abstract

Stress changes arising in fibrous pericardium tissue during its crosslinking by means of tannic acid (TA) have been investigated. The influence of modification time on mechanical properties of tissular biomaterial has been analyzed simultaneously.. It has been found that the process of the pericardium tissue modification with TA took place in three stages, reflected by changes in quantity of stresses originated in tissue. The results suggest that these stresses may determine mechanical stability of biomaterials under *in vivo* conditions. Obtaining the biomaterial possess-